

Saris, Leni - De bonte tuin

Leni Saris

De bonte tuin

ISBN 90.205.0344.8 / NUGI 342

Serienummer Witte Raven M 227
Omslagillustratie: Herson
Copyright © 1967, 1992, 1998 by
Westfriesland' – Hoorn'

HOOFDSTUK 1

Mevrouw Everon keek op de klok, zag dat het acht uur was en haalde ongeduldig haar schouders op.

„Mees, ga jij je zus nog eens roepen. Ik probeer vanaf halfacht haar het bed uit te krijgen. Het wordt bij Tirza weer eens jachten en zonder ontbijt de deur uitrennen om de bus te halen.”

„Wel, láát haar dan rustig te laat komen, misschien leert ze dan,” merkte Tirza's zusje Barbara geïrriteerd op; zij was een vroege vogel en ze hield ervan rustig te ontbijten. „Het is hier iedere morgen hetzelfde. Pa maakt er ook al een gewoonte van vóór hij de deur uitgaat nog eens 'Tirza' te schreeuwen en een slag op de gong te geven. Ik vraag me af of hij zich verbeeldt dat het helpt.”

Jongste dochter Tekla zat met een schoolboek op schoot stiekem een Engelse les in haar nog slaperig brein te pompen. Het mocht niet, lezen of leren onder het eten maar moeder liet het oogluikend toe. Ze bemoeide zich eenvoudigweg niet met het eeuwige geharrewar aan tafel.

„Als Tirza het louter voor haar genoegen zo laat maakte dat ze 's morgens niet uit haar bed te krijgen is, liet ik haar inderdaad liggen,” zei mevrouw Everon kortaf.

Barbara haalde zwijgend de schouders op. Ze kon wel goed met haar oudere zuster opschieten maar ze had weinig begrip voor de artistieke zijde van Tirza. Behalve haar werk op een druk handelskantoor gaf ze, voor zover ze het met de tijd kon redden, pianolessen om haar lessen op het conservatorium te kunnen betalen. Het was oorspronkelijk de bedoeling geweest de conservatoriumopleiding te volgen en daarna van het pianospel haar beroep te maken. Tirza wist niet of ze nu zo'n enorm talent bezat dat ze ooit concerten zou kunnen geven maar ze wilde in ieder geval ooit een plaats in een groot orkest veroveren. In plaats daarvan zat ze dan nu op kantoor en verdiende er zoveel mogelijk bij om tenminste lessen te kunnen blijven volgen, één keer per week. Het was niet veel maar altijd nog beter dan helemaal niets. In het begin had ze nog geldelijke steun van haar ouders gekregen maar dat bezwaarde haar wel en ze had zich vast voorgenomen het geld later terug te geven. Tenslotte hadden haar ouders vier kinderen met gelijke rechten en zo dik belegd was de boterham nou ook weer niet bij de familie Everon. Vader had een goede kantoorbaan maar ook niet méér, maar scheepswerven hebben het moeilijk en toen er niets meer te redden was, mocht

Everon van geluk spreken dat hij als achtenveertigjarige toch nog een andere baan vond, maar hij verdiende veel minder. Tirza had de bui natuurlijk allang zien hangen en haar besluit genomen. Idealen nastreven vond ze heel mooi en goed maar ze was te reëel om te verwachten dat ze ook verder op steun van haar ouders kon rekenen. Het ging gewoonweg niet. Ze leidde sindsdien wel een erg druk leven, met haar kantoorbaan, haar pianolessen en het conservatorium maar ze vond het niet erg: ze was jong en gezond. Als het erg laat was geworden vóór ze haar bed kon opzoeken, kon ze de volgende morgen wel eens moeite hebben met opstaan, waar haar moeder wel begrip voor had maar de ongeduldige Barbara niet. Zij zat altijd boordevol kritiek op iedereen, dus niemand trok er zich veel van aan. Broer Mees was de enige die ten slotte zijn zus het bed uitkreeg, omdat hij dreigde met een klets verfrissend water. En hij had ééns getoond dat hij niet alleen dreigde, sindsdien liet Tirza het er niet meer op aankomen. Moeder bewaarde Mees dan ook als het laatste redmiddel en zodra Tirza haar broer op de trap hoorde, riep ze haastig: „Jaja, ik sta op... ik ben wakker!”

Mees rende ook deze morgen naar boven en roffelde op de deur van Tirza's kamer: „Kom er nou uit. We hebben je minstens een half dozijn keer geroepen.”

„Zeur toch niet zo, ik ben allang op.” Tirza opende de deur en kwam kant en klaar tevoorschijn. „Ik heb ook verschillende malen 'ja' geroepen.”

„Nou ja, dat is bij jou niet bepalend, dat doe je meestal om er vanaf te zijn,” mompelde Mees, die er verder geen woorden over vuil maakte, want hij hield meer van Tirza dan van de snibbige Barbara, en Tekla vond hij een zeurpiet, die meteen ging huilen als ze het met woorden niet kon winnen.

„Dat is vlug,” mompelde mevrouw Everon, toen Tirza binnenkwam. Tirza kende haar moeders reacties te goed om te veronderstellen dat ze een sarcastische opmerking wilde plaatsen maar het klonk ongewild komisch. Tirza had namelijk nog maar vijf minuten tijd om te eten, maar als men er rekening mee hield dat ze gewoonlijk alleen maar tijd had om naar haar brood te kijken en haar mond brandde aan de thee, was ze vandaag inderdaad vlug geweest.

„Kind, ga in vredesnaam zitten,” verzocht Barbara en ze voegde er humeurig aan toe: „Wat een gezellig ontbijt... jij bent altijd te laat, je stáát je thee te drinken... en dáár zit er een stiekem haar les te leren...”

„En wat doe jij dan, toonbeeld van alle deugden?” informeerde Mees zuur. „Dat gevit van jou verhoogt de sfeer evenmin.”

„Doe dat boek weg, Tekla, hou je mond, Babs en jij ook, Mees en ga jij zitten, Tirza,” verzocht mevrouw Everon kalm maar toch met een geïrriteerde klank in haar stem. „Waarom doe ik in vredesnaam nog moeite om jullie allemaal op een redelijk uur aan het ontbijt te verzamelen? Ik kan er voortaan beter een lopend buffet van maken. Dan zoeken jullie het zelf maar uit en wie te laat komt, moet de gevolgen maar dragen.”

„En wat doe jij dan? Ernaast blijven zitten?” informeerde Tirza belangstellend.

„Nee, ik blijf in m'n bed tot jullie allemaal de deur uit zijn.”

Mevrouw Everon begon tegen wil en dank te lachen toen ze de verblufte gezichten van haar kinderen zag.

„Ik kan me best voorstellen dat je er soms genoeg van krijgt,” zei Tirza. „Ik geloof niet zo erg in een doordeweeks ontbijt zoals de Ster-reclame het ons voorschotelt. Het zal bijna overal wel min of meer rommelig toegaan, gelukkig dan maar dat het op zondag anders gaat. Ik ga ervandoor... daag!”

Ze was ervan overtuigd dat Babs en Tekla wel weer commentaar zouden leveren, dat Mees dan zou uitvallen en moeder het zuchtend zou opgeven maar Tirza fietste goedgehumeurd het smalle pad af, ze had het moeilijkste en ongezelligste uur van de dag er weer op zitten en een kwartier stevig doorfietsen vond ze heerlijk. Tegen de tijd dat ze op kantoor arriveerde, was haar humeur wolkeloos. Ze ging niet met tegenzin naar haar werk en de werksfeer was goed. De mensen op haar kleine afdeling mochten haar, omdat ze een prettige collega was die met iedereen goed kon opschieten maar toch met niemand werkelijk bevriend was. De enige waar ze wel eens mee ging lunchen of winkelen was een nieuwe collega, Maren Douglas, en dan nog omdat Maren standvastig haar gezelschap bleef zoeken. In het begin was dat gebeurd omdat Maren zich, zoals de meeste nieuwelingen in een bedrijf, onzeker voelde en Tirza haar geduldig hielp als ze iets niet wist en helaas wist Maren heel veel dingen niet, omdat ze niet over fantasie en sou-plesse beschikte en alleen maar bang was dat ze alles verkeerd zou doen. Ze waagde dus niets maar vroeg de hele dag alles aan Tirza... en deze bleef geduldig. Ze vond Maren werkelijk aardig en hartelijk en probeerde haar wat meer zekerheid te geven, verder kon niemand het nodige geduld opbrengen. De sfeer was echter zo goed dat het plagen

niet hatelijk werd, maar de slagzin werd wel: „Vraag het maar aan Tirza, Maren, als je het echt niet wéét!”

De eerste maand was het nauwelijks een houdbare toestand voor Tirza maar hoe vaak ze ook wanhopig had willen roepen: „Laat me nou eens met rust, ik moet óók doorwerken!” ze deed het niet en hielp Maren. Ze voelde dat Maren het allemaal wel wist maar onzeker was, het ging steeds beter en na twee maanden had Tirza door haar eindeloze geduld het kantoor een serieus en bekwaam werkende kracht geschonken, weliswaar niet vooruitstrevend, maar wat Maren eenmaal goed wist en opgedragen kreeg, deed ze dan ook feilloos. Zonder eigen initiatief maar betrouwbaar en ijverig, wat al heel veel was.

Zo waren Tirza en Maren, heel verschillend van karakter, toch vriendinnen geworden. Maren had Tirza al verschillende malen uitgenodigd bij haar thuis maar Tirza was er niet op in gegaan omdat ze nooit tijd over had. Maren was wel een paar keer bij haar geweest maar ze had zich niet thuisgevoeld en was weer helemaal de aarzelende, stille Maren. Tekla had, zoals haar gewoonte was, een paar gekke opmerkingen gemaakt, Barbara had haar met koele, taxerende ogen bekeken en Mees had weinig gezegd maar later commentaar geleverd: „Ze ziet er lang niet gek uit maar ze zegt haast niets. Wat een saai exemplaar heb jij als vriendin opgezocht. Ze heeft thuis zeker niet veel oefenmateriaal, ik bedoel zussen en broers.”

Voor zover Tirza wist, had Maren wel een broer, maar die was veel ouder en allang niet meer thuis.

Tirza had er verder niet naar gevraagd en Maren had gewoontegetrouw ook niets gezegd. Dat deed ze nooit als haar niets werd gevraagd en Tirza hield er niet van iemand uit te horen. Er bestonden al zo weinig zaken die je voor jezelf kon houden, iedereen timmerde tegenwoordig aan de weg en legde zijn zielenleven bloot, desnoods voor tv, iets waar Tirza van griezelde en waar ze dan ook totaal geen begrip voor kon opbrengen. Moeilijkheden bespreken met iemand die je vertrouwde, was tenslotte heel iets anders als de drang naar het volledig etaleren van je zielenleven. Wat wordt er tegenwoordig níet uiteengerafeld en wie woont er niet in een glazen huis? Tirza deed er eenvoudig niet aan mee en natuurlijk vond men juist dat een tikje wonderlijk. Ze vertelde nooit iets en ze was niet nieuwsgierig, maar wat haar werd toevertrouwd, kwam ook bij haar alleen terecht en bij niemand anders.

„Wat ben jij vroeg!” Maren had hard gereden om gelijktijdig aan te

komen. „Het gebeurt niet vaak dat ik jou onderweg tegenkom. Het is bij jou meestal binnenkomen op het nippertje.”

„Ja, maar moeder stuurt tegenwoordig Mees op me af,” merkte Tirza droogjes op. „Hij wekt effectief maar niet bepaald lieflijk en daarom ben ik hem liever vóór.”

„Waarom moest je gistermiddag bij De Bruin komen? Je kwam met zo'n arm vol papieren terug? Een vervelend karwei?” informeerde Maren.

„Nee, integendeel, en jij mag me helpen. Het is een soort draaiboek voor het komende feest ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan... dat is natuurlijk ook nogal belangrijk. De Bruin heeft liever niet dat het programma voortijdig het hele kantoor rondgebazuind wordt. Het is wel geen staatsgeheim, maar het is nog maar een voorlopig opgesteld programma. Aangezien ik van nature niet graag iets verderkwebbel en jij dat ook niet doet als je verzocht wordt je mond te houden, leek het De Bruin het beste ons voor dat karretje te spannen.”

„Oh... nou, ik zie het niet zo zitten,” zei Maren aarzelend. „Hoe denkt De Bruin dat je, als je tussen collega's zit die barsten van nieuwsgierigheid, zoiets geheim kunt behandelen?”

„Nou, De Bruin ziet het inderdaad ook niet zitten,” gaf Tirza kalmpjes toe. „Hij zei dat hij het aan de minst kwebbelachtigen toevertrouwde om te trachten nog een en ander te redden, maar hij wist dat het eigenlijk onbegonnen werk was... dus zet je maar schrap.”

„Ik kan moeilijk zeggen: 'Je mag niet afkijken', als er iemand over mijn schouder gluurt,” mompelde Maren, die moeilijkheden voorzag.

En om twaalf uur voelde Maren zich alsof ze voortdurend bezig was geweest een zwerm lastige wespen te verjagen.

„Wat zijn ze toch nieuwsgierig, belachelijk gewoonweg. Waarom kunnen ze het niet even afwachten,” verzuchtte Maren, terwijl ze na de haastige lunch samen even een wandelingetje in de buurt maakten.

„Nieuwsgierigheid is een algemene menselijke zwakheid,” zei Tirza en ze haalde lachend de schouders op. „Ik vind de mensen die ronduit het papier naar zich toegraaien gemakkelijker af te weren, met een grapje, dan de nieuwsgierige blikken over je schouder, terwijl ze zogenaamd iets héél anders vragen of doen. Ik houd me beslist niet aanbevolen als De Bruin nog eens iets leuks weet!”

„Het is wel een 'elck wat wils'-programma, allemaal dure lui... Van de popgroep tot en met klassieke pianomuziek via een goochelnummer,”

somde Maren op. „Een zangeres en een discodanser... enzovoort.”
„Ja, ik begrijp niet zo best wat die klassieke pianomuziek erbij doet,”
Tirza haalde ongeduldig de schouders op. „Daar heeft toch op zo’n
avond het overgrote deel van het publiek geen belangstelling voor maar
misschien vergis ik me.”

„Het is wel een erg bekende pianist... dat zegt mijn broer.” Maren
rimpelde zorgelijk haar voorhoofd. „Het is dom dat ik zo weinig van
klassieke muziek weet.”

Zo weinig was erg vriendelijk gezegd, dacht Tirza een tikje sarcastisch.
Maren had totaal geen benul van muziek, als iemand haar wijsmaakte
dat Chopin ooit een voormalig president van Polen was geweest, zou
ze het rustig geloven.

„Je broer heeft kennelijk meer belangstelling voor muziek,” zei ze, de
hatelijke opmerking inslikkend.

„Jawel, hij zit in de journalistiek en moet vaak naar concerten toe.”

Het klonk nog vrij vaag maar Tirza wist nu tenminste dat Marens broer
journalist was.

„Dat lijkt me interessant, dan heb je altijd volop stof voor gesprekken.”
Tirza schoot in de lach. „Mees is natuurlijk veel jonger maar met hém
kan ik echt alleen maar over voetbal praten en daar heb ik niet zoveel
verstand van al weet ik er wel wat van... met zo’n broer!”

„Ik zie Grisjo niet dikwijls. Hij woont in Rotterdam, heeft het altijd
druk, is altijd onderweg en komt af en toe eens thuis aanwaaien, alweer
gehaast... Onze razende reporter, zo noemt mijn moeder hem.

Tirza kreeg de indruk dat Maren het betreurde dat ze haar broer zo
weinig zag.

„Hij was al bijna tien jaar toen ik geboren werd,” vervolgde Maren na
een lange stilte. „De fijnste broer die een klein meisje zich kan wensen.
Als ik in het nauw zat brulde ik om Grisjo... niet om m’n moeder...
hij was altijd de redder in de nood. De arme jongen heeft wat met z’n
zus afgesjouwd en het was hem nooit te veel... ik heb het tenminste
nooit gemerkt. Je kunt je dus wel voorstellen hoe ik Grisjo in het begin
miste... en nóg. Het is erg stil thuis, mijn vader leeft niet meer... nu
ja, ik heb verder niets te klagen. Ik vond het bij jouw thuis wel erg
gezellig al zei ik niet veel. Ze vonden me beslist niet het toppunt van
gezelligheid, dat zullen ze je later ook heus wel verteld hebben... zeg
maar niets.”

„O, maar mijn twee zussen en mijn broer zitten altijd boordevol kri-

tiek, dat is vrij normaal, maar ze menen het niet zo kwaad. Daar kijk jij vanzelfsprekend heel vreemd tegenaan, met één oudere broer die je alleen maar verwende, nou, de mijne verwent me echt niet, die knijpt desnoods een natte washand boven mijn slaperige hoofd uit als het niet anders wil lukken.”

„Och, je bent eraan gewend,” zei Maren beleefd. Het was zo overduidelijk dat ze het niet kon waarderen, dat Tirza hartelijk in de lach schoot. „Ga je wel eens bij je broer logeren?” informeerde ze. „Dat lijkt me zo gezellig voor je om af en toe eens in een jong gezin te zijn.”

„Dat zou het zijn als hij getrouwd was, maar wat moet ik op die vrijgezellenkamers van mijn broer uitvoeren?” Het klonk ongeduldig en ook nogal triest. „Ik weet heel weinig van zijn tegenwoordige leven, ik geloof niet dat hij een meisje heeft, ik weet het in ieder geval niet. Volgens mij heeft hij het zó druk dat hij zichzelf voorbijrent... en zijn familie erbij. Op de een of andere manier is hij zo onbereikbaar voor me geworden. Hij luistert maar half, is altijd met z'n gedachten ergens anders... ongezellig, hoor.”

„Ja, ik zou best willen dat mijn broer en zussen eens ergens anders waren met hun gedachten,” merkte Tirza droog op. „Op elkaar letten en dan voortdurend kritiek leveren is ook niet alles. Helaas zijn wij als volk, als Nederlanders, enorm goed in het leveren van kritiek op elkaars leven, we weten alles zo goed over een ander en vaak krijg ik dan de neiging om te vragen: 'En wie ben jij dan wel, mannetje of vrouwtje?' Daarom probeer ik zelf een beetje genuanceerder te oordelen en dat valt lang niet altijd mee, ik geef het toe. Alles mag en kan tegenwoordig. We zijn zogenaamd enorm tolerant, maar zodra er iemand één verkeerd woord, één verkeerde blik richt op de tv dan stromen de opgewonden, boze brieven binnen en als het even duurt, zitten we zelfs met een landelijke ruzie via pers, radio en tv... Zie je, en dat kan ik dan niet goed verwerken. Vandaar mijn actie in m'n eentje te proberen niet iedereen die ik niet begrijp of die niet in mijn straatje wandelt, in de put te gooien. Wat een loffelijk streven, nietwaar? Helaas blijft het vaak bij *streven*.” Tirza grinnikte om Marens verbouwereerde gezicht. „Je mag om me lachen.”

Maren schudde haar lange donkere haren achterover; een gebaar dat ze tientallen keren per dag maakte en waar sommige van haar collega's allergisch voor waren, maar Tirza had er nog nooit een opmerking over gemaakt.

„Is het daarom dat jij nog nooit hatelijk hebt gezegd: Knip die haren af, vlecht je haren, doe een strikje in je haren of koketteer niet zo met dat haar van je en ga zo maar door?” Maren haalde de schouders op. „Al die opmerkingen ergeren me vaak maar ik ga er niet op in. Ik vind zo'n plagerijtje niet erg, maar als iedereen er aan meedoet en er een vast programmapunt van wordt gemaakt, verveelt het wel. Ik ben overigens niet van plan mijn haar af te knippen of op te steken. Het viel op, vanzelfsprekend, dat jij er niet aan meedoet.”

„Ik heb wel gemerkt dat het je erg dwars zat...” Tirza gaf Maren een vriendschappelijk tikje op haar arm. „Ik heb m'n enige, welgemeende opmerking dan ook maar ingeslikt. Ik zou gewoonweg niet tegen zo'n haargordijn kunnen als ik zat te werken of me vooroverboog maar dat zal dan wel een kwestie van wennen zijn. Het is in ieder geval mooi, goedverzorgd haar... het is verder jouw haar. Zelfs al laat je het zo lang groeien dat je er op kunt zitten; ik vind het prima.”

„Eerlijk van je,” besloot Maren het gesprek en er klonk waardering in haar stem. „Jij bent eerlijk, dat weet ik allang en ik waardeer het ook dat je me nooit hebt laten voelen hoe wanhopig je werd van mijn krikkemikkige manier van werken, toen ik pas bij jullie was. Ik voelde me zo verschrikkelijk onzeker dat ik van louter narigheid alles verkeerd deed, hoewel ik beter wist.”

Ze sprong van haar fiets en zette die in het rek. Toevallig stond daar een jongeman die Maren vanaf het begin had nagelopen, zonder resultaat, en daarna was hij haar kwaadaardig 'vatenkwast' gaan noemen, doelend op het lange haar, dat ze onbekommerd los liet hangen. Hij had geen vat op Maren gekregen en dat ze thuis tranen had gestort om die 'vatenkwast' wist geen mens. Nu, na het gesprek met Tirza ging ze er voor het eerst op in, toen hij zei: „Zo, vatenkwast, en wat zeiden de vogeltjes in het park?”

Maren keek hem vol aan, koel en taxerend: „De vogeltjes in het park zongen: Laat 'm opvliegen, die flauwe vent met z'n afgezaagde grapje, want hij kan niet vliegen, niet zingen en wat erger is, hij kan niet eens geestig en vriendelijk zijn... dág Jochem!”

Met haar neus in de lucht schreed ze langs hem heen en ze gooide welbewust met haar haren toen ze langs hem ging. Tirza had het onbelemmerde gezicht op het verbouwde mannetje Jochem, dat eerst rood en daarna wit werd. Ze rende achter Maren aan en haalde haar op de brede trap in.

„Hij was overrompeld en razend,” deelde ze stikkend van het lachen mee.

„Ik was ook razend maar níet overrompeld.” Maren lachte een tikje zuur-zoet. „Ik had ’m graag een zeer korte en krachtige wens naar zijn kop geslingerd, maar deze toespraak deed het toch beter. Ik neem het ook niet langer, dankzij ons gesprek. Ik ga me verdedigen... zó is dat!” Het was overigens niet zo best voor haar pasgegroeide gevoel van eigenwaarde dat ze met een fier gebaar de deur opengooiend haar baas bijna omver liep, hem gevoelig op zijn tenen trapte en een stapel brieven uit zijn hand maaide.

„Kalm... kalm... waar is de brand?” mopperde de heer De Bruin, hij keek pijnlijk en geërgerd naar Maren die over de grond kroop om de post te verzamelen. „Voorzichtig, juffrouw Douglas, die brieven moeten naar belangrijke relaties... wilt u ze wél netjes oprapen in plaats van bijelkaar grabbelen?”

Hij rukte haar de stapel papier uit de handen: „En doe het voortaan wat kalmer aan. Wie komt er nou zo onbesuisd binnenhollen?”

„Het spijt me,” mompelde Maren en gleed langs hem heen. Tirza, die de achterhoede vormde, kreeg de stapel post van hem in de handen gedrukt, hij keek nog steeds verstoord, wat waarschijnlijk te wijten was aan de hevig aangekomen trap op zijn pijnlijke tenen. De deur sloeg achter hem in het slot. Tirza knikte troostend tegen Maren: „Het leven is net een grammfoonplaat... af en toe... na de glorieuze A-kant komt meestal een tweede keus B-kant. Trek het je niet aan, Maren, zoiets kan iedereen overkomen. Over zulke flaters moet je niet blijven piekeren.”

„Dat kun jij gemakkelijk zeggen, jij bent zo zeker van jezelf, het zal jou ook niet gebeuren.” Maren had het zich aangetrokken en Tirza wist dat zulke gebeurtenissen Maren werkelijk uit haar evenwicht konden brengen. Ze was nu eenmaal niet erg zeker van zichzelf, daarom had Tirza ervan genoten dat ze tegen Jochem was opgetreden.

„Natuurlijk overkomt het mij ook,” Tirza bleef naast Marens bureau staan en dempte haar stem zodat de twee ouderen aan de andere kant van de grote kamer het gesprek niet konden volgen. „Mijn overgrootmoeder is vierentachtig jaar, een dame van de oude stempel, met een ouderwets heilig ontzag voor ’de geestelijkheid’. Vorig jaar kreeg ze zowaar een echte bisschop op bezoek, de zoon van een jeugdviendin. Het huis blonk, oma totaal op van de zenuwen... het mooiste servies, het echt kanten theekleed... de zilveren koekschaal... en ik zou bedie-

nen. Ik kon overigens niet weten dat de linkerkant van het zilveren hengel van de koekschaal een schroefje kwijt was en het hele zaakje los hing. Ik hief met een fraai uitnodigend gebaar de koekschaal, het hengel schoot los en alle koekjes daalden over het bisschoppelijk hoofd op de grond. Ik had toen best in de grond willen zinken dat ver zeker ik je... het was een regen van koekjes en kruimels... want sprits kruimelt góed... het was afschuwelijk... en ik ging nog door de knieën om al die koekjes bij elkaar te grabbelen... wat moest ik anders doen?" „O, wat afgrijselijk,” stotterde Maren, maar toen gierde ze het uit. „Die arme oma van je... en wat deed die bisschop?"

De twee anderen hadden het verhaal toch gehoord en zaten, omgekeerd op hun stoel, braaf te luisteren.

„Die bisschop was gewoonweg een schat van een man,” zei Tirza met een warm gevoel van sympathie dat ze sindsdien voor hem koesterde. „Hij schudde heel gewoon, alsof het een vlokje as van een sigaar was, de kruimels van zijn jas, streek eens over zijn bekrumelde haar en glimlachte echt vriendelijk. Hij zei heel rustig: 'Dat was nou de pech die ons altijd vergezelt, maar het is hier zó schoon, dat we rustig van de grond kunnen eten...' Kun je nagaan, ik zat nog steeds aan zijn voeten geknield, met de halfgevolle, verongelukte schaal en hij nam een koekje, alsof er niets was gebeurd. Oma stamelde allerlei verontschuldigungen, maar de bezoeker zei met een heel vriendelijke lach in haar richting: 'Mevrouw, er is toch niets ernstigs gebeurd? Er zijn een paar koekjes op de grond gevallen.'

'Maar ú zat er onder,' mompelde oma, waarop hij weer zei: 'En wat maakt dat uit? Ik ben Onze Lieve Heer niet en ik neem aan dat Hij er evenmin een punt van zou hebben gemaakt.'

Daarmee was voor hem het incident gesloten maar ik voelde me ondanks alles nou niet bepaald het succesnummer van de dag. Ik bedoel maar, Maren, dat het mij net zo goed overkomt... dus troost je."

„Het is natuurlijk belangrijk hoe iemand jouw flater opvangt, maar mijn weinig dierbare baas werd nijdig... nou ja!" Maren schoof met snelle gebaren een blad papier in haar schrijfmachine en verdiepte zich, inderdaad getroost, in haar werk.

Tegen halfvijf leverde Tirza het complete 'draaiboek' bij de directeur in.

„Het ziet er keurig en overzichtelijk uit," zei hij waarderend na een vluchtige inspectie. „Zeg maar tegen juffrouw Douglas dat ik tevreden

ben, dat kan ze wel gebruiken. Ze keek zo verschrikt, het speet me achteraf bezien dat ik haar heb afgesnauwd.”

Tirza vond het bijzonder aardig en eerlijk van De Bruin dat hij er op terugkwam en zijn ongelijk bekende, wat toch een zeldzaam verschijnsel is.

„U schrok toch ook, maar Maren... eh... juffrouw Douglas trekt zich een flater nu eenmaal verschrikkelijk aan, daar kan ze ook niets aan doen,” zei Tirza. „Ik bedoel dat ze er dan lang over blijft doorza... eh... praten.”

„Zeg maar gerust 'doorzagen',” verbeterde De Bruin met een snelle glimlach. „Zo bent u niet, dacht ik.”

„Nee, je kunt immers toch niets terugdraaien.” Ze haalde de schouders op. „Je kunt ook niet alles voorkomen al doe je nog zo je best. Je moet dan maar leren dat de fouten altijd om de hoek wachten en dat je er van kunt leren maar dat het geen nut heeft je er zo beroerd over te maken als Maren pleegt te doen. Ik zal er niet altijd zo over kunnen denken, zeker niet als je fouten maakt waar je een ander werkelijk kwaad mee doet... maar al die kleinigheden...”

Ze maakte een veelzeggend gebaar met haar hand, alsof ze een lastige vlieg wegjaagde.

Toen ze terugkwam met de post, deponeerde ze de beide overvolle postboeken op Marens bureau: „Alsjeblieft, alles is in orde en maak de zaak maar postklaar, met de complimenten van de baas, dat hij het achteraf bezien helemaal niet erg vond dat je hem bijna omver gelopen hebt.”

„Zei hij dat echt of verzin je het maar?” informeerde Maren ongelovig. „Ik méén het... geloof nou eens aan de goede dingen.” Tirza knikte haar collega nog eens bemoedigend toe en nam met een zucht van verlichting weer achter haar bureau plaats. De moeilijkheden waren voorbij, dat dacht ze althans maar ze had nauwelijks drie brieven klaar toen De Bruin belde en vroeg of ze even bij hem wilde komen.

„Wat nou weer,” mompelde ze ongeduldig, nadat ze kortaf: „Ja, meneer De Bruin,” had gezegd en niet al te zachtzinnig het telefoontoestel van zich af had geduwd.

„Dat gezeur... zo kom ik nooit klaar met m'n werk,” mompelde ze tegen Maren die haar medelijdend aankeek. In de andere hoek hoorde ze iets mompelen over 'die ongeduldige jeugd... wat hebben ze het toch gauw benauwd', maar daar ging ze niet op in want dan had je zo

een huis vol ruzie en ze mocht de twee ouderen wel, al reageerden ze af en toe wel eens stekelig wat overigens over en weer gebeurde, zoals op iedere zaak waar mensen samenwerken.

De Bruin keek op toen Tirza binnenkwam en hij zag dat ze nou niet bepaald vriendelijk keek. Misschien was het niet haar bedoeling om haar ongenoegen te laten blijken maar ze had een sprekend gezicht waar iedere gemoedsstemming vanaf te lezen viel.

„Het spijt me, dat ik u weer storen moet,” begon hij verontschuldigend en hij wees naar de stoel bij zijn bureau. „Neemt u even plaats.”

Tirza's wenkbrauwen rezen verbaasd maar ze ging zitten en vroeg zich af wat dit te betekenen had. Het was niet de gewoonte van De Bruin zijn personeel uit te nodigen om te gaan zitten als hij een paar woorden over het werk te vertellen had, dus nam ze aan dat er iets belangrijks besproken zou worden. Dat kon van alles zijn, van ontslag tot bevordering of moeilijkheden in het bedrijf, ofschoon ze niet zag dat zij bij eventuele moeilijkheden de aangewezen persoon kon zijn hulp te bieden. Er waren inderdaad moeilijkheden maar ze lagen op een ander terrein dan ze verwacht had.

„De pianist heeft afgezegd.” De heer De Bruin zei het zonder enige inleiding en Tirza staaarde hem verbouwereerd aan. Wat bedoelde hij in vredesnaam?

„De pianist, die op het feest zou spelen,” verduidelijkte hij. „Bij nader inzien lijkt het hem toch minder geschikt om op een personeelsavond op te treden... Waarom hij dat minderwaardig vindt mag de hemel weten.”

„Het is geen concertpodium in een wereldstad,” zei Tirza droogjes. „De tijd zal te kort zijn om een ander te engageren, die lui zitten waarschijnlijk allemaal volgeboekt... dat is voor ze te wensen.

Zo'n ramp lijkt het me niet om klassiek pianospel te laten vervallen. Misschien had de pianist gelijk en was hij bang dat de feestelijke sfeer niet de juiste achtergrond was. Het is geen concert maar een feestavond en je hebt alle kans dat het grootste deel van de mensen er dan niets aan vindt.”

De heer De Bruin hield koppig vol dat hij niets wilde laten vervallen, omdat het tijdschema in de war raakte als hij daaraan begon en bovendien was hij het er niet mee eens dat niemand op klassiek spel zat te wachten. Hij wilde nu eenmaal aan ieders wensen tegemoet komen.

„Nou, dan probeert u toch een ander te krijgen,” zei Tirza vermoeid,

ze keek tersluiks op haar horloge en dacht aan de stapel brieven die ze nog moest tikken.

„Dat is nou juist waar ik mee bezig ben,” zei de heer De Bruin en hij keek Tirza hoopvol maar toch weinig op zijn gemak aan. „Ik heb gehoord dat u zo goed piano speelt en eigenlijk een carrière als pianiste nastreeft. U zou toch... voor één avond...”

Tirza's antwoord liet aan duidelijkheid niets te wensen over.

„Ik peins er niet over,” weerde ze meer beslist dan beleefd af. „Ik speel vrij goed en natuurlijk heb ik er veel over gedacht toen ik niet op dezelfde basis kon blijven studeren. Nu ben ik er steeds meer van overtuigd geraakt dat het zo goed is. Om concertpianiste te worden is toch wel een enorm talent vereist en ik geloof niet meer dat ik het zou kunnen opbrengen. In ieder geval twijfel ik heel sterk en ik geloof, dat het goed voor me is, dat ik nu veel moeizamer moet studeren... maar ik wil beslist nu opeens niet voor een volle zaal spelen.”

„Waarom niet? Eens moet het toch de eerste keer zijn,” De Bruin keek peinzend naar het gezichtje van het meisje waarop hij alleen maar vastberadenheid en onwil kon lezen, ze aarzelde zelfs niet. „Dan kunt u het toch beter voor het eerst proberen voor een vrij besloten gezelschap.”

„En dat is nou juist niet waar. Als ik van pianospelen mijn beroep maak... concertpianiste wil worden, dan moet ik incalculeren dat ik in het begin best eens stevig kan afgaan... kritiek oproep. Dat hindert niet als het maar opbouwende en rechtvaardige opmerkingen zijn en als ik dan iets bereikt heb, krijg ik beslist nog weleens slechte kritieken... of heel vaak... want je kunt het niet alle mensen naar de zin maken. Kritiek uitoefenen op andere mensen is een van de dingen die ons allemaal het gemakkelijkst afgaat, maar dat is dan ook de reden waarom ik hier niet wil spelen... ik wil, dat u echt begrijpt dat ik niet zonder ernstige reden weiger. Pianospelen is nog steeds niet mijn beroep... ik werk hier... en als de arme amateur afgaat voor een zaal vol collega's met familie, dan heeft die arme pianiste in de naaste toekomst geen rustig ogenblik meer. Ik heb er geen behoefte aan om spitsroeden te lopen... ook niet als het wél goed gaat, zodat iedereen denkt, zegt of fluistert: Die pianiste van het feest... je-weet-wel...”

De Bruin grinnikte. Tirza had er geen moeite mee haar gedachten puntig onder woorden te brengen. Ze wilde niet omdat ze er de noodzaak ook niet van inzag, maar De Bruin beëindigde het voor hem niet succesvolle gesprek met het verzoek er nog eens over na te denken, omdat ze er

hem zo'n groot plezier mee zou doen. Tirza knikte alleen maar, het kon als instemming bedoeld zijn, maar ze wilde er vanaf zijn. Volgens haar mening werd het langzamerhand een prestigekwestie voor De Bruin en ze vond hem als baas niet kwaad, maar ze had evenmin de dringende behoefte op te treden alleen om hem een plezier te doen. Er werd die avond thuis nogal verhit over gediscussieerd. Tirza's ouders vonden dat niemand haar moest beïnvloeden en ze gewoonweg moest doen wat ze goed achtte, de kritiek van broer en zussen was directer en ongezoeten. Barbara, Tekla en Mees die het gewoonlijk oneens waren, trokken nu één lijn, ze vonden het alle drie dom en dwaas dat ze de kans niet genomen had en begrip voor haar beweegredenen hadden ze geen van allen. Kritiek van haar familie was een op zichzelf staand hoofdstuk. Tirza kon dat meestal verdragen omdat ze toch het beste met haar voorhadden. Het was nu eenmaal niet zo dat vinnige Babs zou zeggen: „Gunst, kind, wat vind ik dat nou jammer, ik gun het je zo dat je eens een keer wat méér aan je pianostudie hebt dan dat stomme lesgeven.” Dat bedoelde ze wel, maar ze zei het iets pittiger. „Grijp je kans en doe niet zo verdraaid stom en hooghartig, schaap!” Ook Maren bemoeide zich er de volgende dag mee: „Ik vind het niet verstandig van je. Mijn broer was gisteravond thuis en ik vertelde dat mijn collega een aanbod had gekregen om piano te spelen op het feest...” Ze zweeg veelbetekenend maar Tirza vroeg niets, ze trok alleen haar wenkbrauwen op. Het kon haar totaal niets schelen wat een jongeman die ze niet kende ervan dacht maar ze vond het te bot om dat tegen Maren te zeggen, dus zweeg ze.

„Hij vroeg of je er misschien iets tegen had om 'tweede keus' te zijn... is dat zo?” vroeg Maren terwijl ze worstelde met een stapel papier, waar ze een aantal vellen carbonpapier tussen probeerde te wringen, meer ijverig dan handig, ze prevelde dan ook enkele zeer onwelvoegelijke woorden toen het niet lukte.

„Kluns...” mompelde Tirza niet hatelijk maar een tikje vermoeid. „Dat doe je toch niet zó... geef maar hier... oh, en wat die opmerking van je broer betreft: dat vind ik nou weer uitgesproken de mening van een journalist... die vragen nooit de dingen die er op aan komen, die wéten ze, zonder meer... zeg hem dan maar dat-ie het volslagen mis heeft. Het zou me zelfs niet kunnen schelen al was ik vierde keus... Hier heb je je stapel papier, liefje, en hou nou je kakel, want ik heb het druk.” Maren zweeg beledigd en begon heftig op de toetsen van haar schrijf-

machine te timmeren, althans ze probeerde te timmeren, wat totaal geen effect heeft op een elektrische schrijfmachine.

Drie dagen later werd Tirza weer op het beruchte matje bij de baas geroepen. De blik in zijn ogen was ronduit triest.

„De goochelaar ligt met een gebroken arm in het ziekenhuis, hij is ook verder nogal gehavend na een aanrijding.”

„Het spijt me, ik kan niet goochelen.” Ze besepte meteen dat haar uitval op zijn zachtst gezegd onbeleefd was.

„Nee, maar je kunt tenminste één open plaats opvullen... als je niet te trots was om eventueel niet voor honderd procent te slagen, wel... láát het dan vijftig procent zijn.” De Bruin begon langzamerhand zijn geduld te verliezen, hij liep rood aan en kwakte zijn agenda op het bureau. „Ik heb voortdurend pech met al die lui en dan nog iemand die tenminste gedeeltelijk zou kunnen helpen en alleen maar dwars ligt.”

„De mensen willen toch alleen maar zoveel mogelijk tijd om te dansen,” wierp Tirza verontwaardigd tegen. „Wel, láát ze dan dansen.”

„We zijn niet van plan er alleen maar een dansavond van te maken,” snauwde De Bruin, zwaar geïrriteerd. „En dat moet dan een leuke feestavond worden. Ik ben al afgeknapt voor het zover is.”

Tirza begon medelijden met hem te krijgen en ze ging nog steeds met tegenzin inzien dat langer weigeren niet alleen onsportief was nu de moeilijkheden steeds groter werden, maar dat ze voortaan in geen enkel opzicht van De Bruin nog enige medewerking behoefte te verwachten als zij eens onverwachts een vrije dag nodig had voor een of ander examen of een uitvoering van het conservatorium.

„Goed... ik zal het dan maar doen.” Ze capituleerde met een diepe zucht. „Gedeelde smart is halve smart, zegt men. Ik hoop nou maar dat het geen al te grote smart voor de feestelingen wordt... Enfin, u hebt het gewild, dus mij treft geen blaam... ofschoon ik er toch voor opdraai als ik er niets van maak.”

„Daar ben ik helemaal niet bang voor.” De Bruin schudde haar onwillige hand, dolblij dat deze moeilijkheid althans voorbij was... voor hem, helaas niet voor Tirza. Ze begreep nog steeds niet waarom De Bruin zo doorgedramd had, alsof het zo belangrijk was dat zij haar kunsten vertoonde. Maren zei kort en bondig: „Hij vindt het prachtig dat die peperdure pianist het heeft laten afweten en hij weet best dat jij alles wat je doet grondig pleegt te doen en degene die hem verteld heeft dat je speelt, heeft ook wel verteld dat je het góed doet en wat is dan leuker

voor de directie dan te pronken met zo'n talentvol personeelslid dat er ook nog eens aardig uitziet."

„O ja? Nou, dan hadden ze er beter een talentenjacht voor het personeel van kunnen maken, er zitten heus wel meer onvermoede sterren onder ons," bromde Tirza, die het laatste woord wilde hebben. Waarop Maren haar deze gunst verleende door zwijgend haar schouders op te halen.

Tirza kwam in mineurstemming thuis, waarop Mees spottend opmerkte: „En daar is ons zonneschijntje! Heb je ruzie gemaakt, mekind?"

„Nee, ik speel toch! Ik kon gewoonweg niet anders meer." Tirza zuchtte diep. „Dat gezeur... het kost me weer extra tijd om een en ander in te studeren, ik kies natuurlijk iets waar ik van houd en dat ik goed kan spelen, maar ondanks dat... nou ja, het is niet anders, dus laten we er maar over uitscheiden."

Aangezien de keuze van de muziek aan Tirza overgelaten werd, wilde ze eerst Tschaikowsky kiezen, omdat ze daar dan tenminste forse akkoorden bij kon aanslaan. Hoe mooi ze die muziek ook vond en hoe romantisch ook, het klonk onstuimig en omdat Tirza, hoewel ze had toegegeven, toch nog worstelde met het gevoel van onbehagen, wisselde ze na de eerste spontane keuze Tschaikowsky in voor Debussy en koos het fijne, dromerige 'Jardins sous la Pluie' waar ze veel van hield. Ze wist dat ze deze muziek in ieder geval bijzonder goed kon vertolken en tenzij de zenuwen haar de baas werden, kon er weinig mislopen, althans wat haar spel betreft. Ze was eerder bang dat klassiek pianospel niet in de sfeer van de avond paste. Ondanks het feit dat ze Jardins sous la Pluie wel kon dromen, oefende ze zo consequent dat haar jongste zuster droevig opmerkte: „Ik vind het best mooie muziek, maar vanuit mijn lekenstandpunt kan ik niet begrijpen dat een pianist, wie dan ook, die eeuwig herkauwde muziek waar hij of zij zich suf op heeft gestudeerd, nog móóí kan vinden. Het zal best erg stom klinken, maar ik ben dan ook geen pianiste en eerlijk gezegd zou ik nou graag iets anders horen dan Debussy... ik word er langzamerhand melancholiek van!"

„Zou je het kunnen opbrengen om nog één week melancholiek rond te lopen?" informeerde Tirza, maar ze schoot toch in de lach en speelde iets anders, wat haar nog van de laatste Top-Pop uitzending was bijgebleven. Ze kon dat heel goed, had er geen muziek bij nodig en zusjelief vond de bedoeling wel aardig, maar meende toch ondankbaar te moeten opmerken: „Het klinkt toch wel héél anders."

„Ja, dat zal wel zo zijn. Ik kan in m'n eentje niet tegen een groep op,"

gaf Tirza lachend toe en gaf het op de muzikale wensen van haar jongste zuster te vervullen.

Het was niet Tirza's wens geweest dat de mensen op het kantoor lang tevoren zouden weten dat zij zou spelen in plaats van de beroemde pianist, maar het nieuws was ondanks dat als een lopend vuurtje rondgegaan en niemand wist waar het nieuws vandaan kwam. Nu ze eenmaal had toegestemd, slikte Tirza gelaten de reacties die haar medewerking uitlokte. Het scala van opmerkingen over of tegen haar geuit, liep van normale of intelligente opmerkingen tot de meest dwaze gezegden. In die tijd, die toch wel moeilijk voor Tirza was, toonde Maren zich een echte vriendin die op de bres stond en de kleine moeilijkheden zoveel mogelijk opving. Tirza was sneller geïrriteerd en dan bemiddelde Maren onopvallend en er werden ruzies door voorkomen.

Voor de heer De Bruin waren de moeilijkheden nu opgelost, er kwamen verder geen afschrijvingen en hij behandelde Tirza met opvallende voorkomendheid; ze kon letterlijk geen kwaad meer doen wat ze ook nogal benauwend vond. Zo ging Tirza met zeer gemengde gevoelens het feest tegemoet

